

ETBALS

3x3 NOMETNES AVĪZE
Mazsalacā, 1998.gada 16.jūlijā Nr.5

Ak mūžs, cik nopietni ir ģimeņu semināristu vaibsti! Bet patiesībā pēc pāris minūtēm Tupešu Māra minēs, kā Tupešu Jānis bildis: baigi forši, ka tu mani klausies! Un tā nepagājis ne trīsdesmit gadu...

P.S. Lai tev vienmēr ir kāds, kas tevī klausās. Ieklausies tu arī viņā, atrodi tam laiku. Tas nav pats par sevi saprotams, tas nav nodrošināts uz mūžiem. Jūsu kopējā kontā jāiegulda ik pa laikam, kā vakar teica otra Māra.

VĒSTULE NOMETNES DALĪBNIEKIEM

Vidzemes josta

Agrita, grāmatzīmju un prievīšu ievirzes rosinātāja

Vēlu visiem veiksmi un darba prieku! Tas būtu vēl par maz teikts – drīzāk sajūsmu, kāda bija man, kad izdevās patstāvīgi "sakomponēt" un noaust pirmo Vidzemes jostu. Es audu, un tai pašā laikā radās dzejolītis.

Es Vidzemes jostu no lielceļiem aužu --
Gan platumā lieku, gan garumā piemēroju,
Bet ceļmalas lapotni jostas ziedā es paužu,
Kur vēl tik diženu jostu dzīvē lai novēroju?

Kā jostas aizvijas lielceļi, līkločus metot,
Gar ceļmalām viļņojas druvas, stāv uzkalnā bērzi,
Košs jāņzāļu kuplums bez apdoma saka, lai ņemot
Un ieaузot jostā šo vasaras devumu īsti.

Lai ziedainā josta var ziedēt kā nepļauta pļava,
Man ceļmalās padomus dāvā gan ozoli, liepas, gan bērzi.
Šai Vidzemes jostai stingrāka pamata nava,
Jo tikai ceļi zin rādīt, ko novada ainavās smelties.

Es Vidzemes jostu no lielceļa vijuma aužu,
Cik bagāta josta, es neko nenolaužu!

MĪLI SEVI! RŪPĒJIES PAR SEVI!

*Aira, ievirzes vadītāja, veselības
mācības skolotāja*

Vai Tu esi pietiekoši labi iepazīsinis sevi?

Vai Tu ar savu dzīvesveidu nedari pāri sev?

Vai proti saprasties ar cilvēkiem, kuri ir kopā ar Tevi?

Tie ir paši galvenie jautājumi, par ko runā un diskutē veselības mācības nodarbībās.

Latvijas skolās veselības mācība ienāca 1993. gadā, kad 10 Latvijas skolu skolotāji drosmīgi uzsāka mācības šajā zinībās, vienlaicīgi dodot zināšanas arī bērniem. Visas šīs skolas šobrīd darbojas Eiropas Veselību veicinošo skolu projektā.

Tuvākā no tām ir Baumaņu Kārļa Viļķenes pamatskola Limbažu rajonā, Jaunpiebalgas vidusskola Cēsu rajonā un Jaunannas pamatskola Alūksnes rajonā. Šīs skolas ir ieguvušas jau bagātu pieredzi veselību veicinošo projektu veidošanā. bērni visās klasēs mācās veselības mācību.

Baumaņu Kārļa Viļķenes pamatskola trīs vasaras, sākot no 1995. gada, organizēja Vasaras Veselību Veicinošas (VVV) nometnes Latvijas skolēniem un skolotājiem, kuru darbības pamatprincipi un plānojums bija stipri līdzīgs "3x3".

Es kā VVV nometņu vadītāja varēju likt lietā zināšanas un vērojumus, kurus biju uzkrājusi Kaučmindē, Višķos un Vaidavā. Diemžēl šajā vasarā līdzekļu trūkuma dēļ VVV nenotiks.

Pēc 2 gadu pārtraukuma atkal esmu atgriezusies "3x3", bet nu jau citā kvalitātē – kā ieviržu vadītāja. Par piedāvājumu esmu pateicīga Inesei Bērziņai.

Mani ļoti iepriecināja pusaudžu interese par veselības jautājumiem, viņu aktivitāti un labvēlīgo attieksmi nodarbībās. Ir ļoti patīkami, ka arī bērnu vecāki vēlas zināt, ko mēs šajās ievirzēs darām. Varu teikt, ka Veselības mācības tēmas ir ļoti plašas un ievirzē – Veselības mācība katrā dienā varam padiskutēt tikai par pamatjautājumiem.

Es ļoti ceru, ka šīs nodarbības rosinās bērnus prasīt savās skolās, lai arī viņiem būtu veselības mācība un veselību veicinošie projekti.

Varu palepoties – mūsu skolā par 40% uzlabojās situācija saskatīstībā ar zobu kariesu pēc divgadīga projekta "Veseli zobi" realizēšanas.

Es novēlu visiem nometnes "3x3" dalībniekiem, īpaši bērniem, iemācīties par sevi rūpēties tā, lai vienmēr būtu fiziski, garīgi un emocionāli veseli.

PARKA JAUNIE IEMĪTNIEKI

Daiga

Ikviens nometnes dalībnieks ir pamanījis skolas un tās apkārtnes glīto noformējumu. Floristei Vītai Skrastiņai – Ozerinskai talkā nākuši floristikas ievirzes dalībnieki. Līdzās čalojošajiem bērniem un gaisīgajām dāmām roku rokā strādā arī kāds nopietns kungs.

Pirmdien skolu zāles noformējumā uzplauka koši vainadzīņi. Arī pagalma strūklakai tika sava galvasrota, proti, skaists ziedu vainadzīņš.

Otrdien jaunie floristi devās parkā. No zaru un grūžu kaudzes katrs sev izvēlējās interesantāko un savai radošajai domai atbilstošāko zaru, mizu, koka stumbru un citas neparastas lietas. Pēc pāris stundām uz koka stumbra

nolaidās spēre, no diķīša izrāpoja krokodils, krastmalā domīgi noraudzījās pīle, uz tiltiņa visiem laipni smaidīja puķu meitene, bet no ceļa puses, kur bijis, kur ne domīgi rāpoja seškājis- zirnekļis. Paldies visiem, kuri dārza mākslu skatīja ar acīm, ne rokām.

Trešdien tapa visdažādākie pušķi. Dadžus, pīpenes, suņuburkšķus un citas tikpat vērtīgas puķes kopā liekot, katram dalībniekam savs pušķis rokā. Kam dāvināt? Muzikantiem, pilsētas mēram, ciemiņiem, draugam vai draudzenei??? Katrs izvēlējās savu variantu. Skaidri zināms tikai tas, ka viena burvīga meitene savu pušķi iedāvināja galvenajam pilsētas saimniekam un lieliskajam muzikantam vienā personā – Ojāram Beķerim.

KALTS DĀRGĀKS PAR SIEVU

Jānis

Akmenī vai kokā kalts – tas paliek paaudzū paaudzēs. Varbūt tieši tāpēc koktēlniecības ievirzei liela piekrišana. Pirmajā nodarbībā dalībnieku tik daudz, ka kaltam nebija vietas kur nokrist. Taču palika tikai izturīgākie, viens otrs students aizvirzījies uz citām novirzēm, jo pēc kārtīgas kalšanas spēka nīkšanai nepietiek (un arī otrādāk).

Vadītāja Betija Strautniece ievirzē vispirms iemāca pareizi sasveicināties – dodot roku, skaties acīs! Kas acīs skatās, tam tīra sirdsapziņa. Un tikai tādām cilvēkiem var veidoties saruna ar koku.

"Pirms darbu sāk, uzliec rokas uz koka. Aprunājies. Ja tu jūti koka siltumu – viss kārtībā. Bet ja tev liekas, ka koks

ir auksts un mitrs, tad jāiet par kurpnieku. Jo koks pieņem tikai to meistarū, kurš darbu dara ar mīlestību, prieku un smaidu", audzēkņiem mīļi skaidro Betijas kundze. Bet par kalts, galveno koktēlnieka instrumentu, viņa saka – meistars sievu aizdos, bet kalts – nekad.

No Rūjienas vestie ozola blūki pārtop par mākslas darbiem. Jaunie censoņi meistariem sākumā piepalīdzēja blūķīšu virsmas apstrādē, un tikai tad, kad prāts, roka un kalts spēja vienoties "kopējā dziesmā", viņiem tika sarežģītāki un smalkāki uzdevumi – ornamentu un burtu kalšana. Gumijas stiepšana koktēlniecības ievirzē nenotiek, jo nometnes noslēgumā no ozola blūka jābūt dzimušai vēl vienai Tautumeitai un Kurbadam.

Turpinām sekot ozola blūka pārvērtībām. Ceturtais piegājiens.

SAGLABĀT LATVIETĪBU ĀRPUS LATVIJAS IR DARBS

Daiga

Lauma Vlasova dzīvo Maskavā un ir apvienības "Krievijas Latviešu Kongress" priekšsēdētāja. Nometnē 3x3 viņa ir kopā ar meitu Janu Trošenko un mazdēlu Juri. Laumai šī jau ir otrā nometne.

☼ **Ko jūs vēlaties gūt no 3x3 nometnes Mazsalacā?**

Mans mērķis ir iepazīt 3x3 nometņu darbību, jo nākamajā gadā mēs gribam rīkot 3x3 nometni Baškīrijā, Krievijā. Tā būs vēltīta Krievijas latviešiem, jo viņiem atbraukt uz šejieni ir ļoti grūti. Parasti kādas divas, trīs ģimenes tiek sponsorētas no PBLA. Gribas, lai cilvēki vairāk var pabūt latviskā vidē, satikties un parunāties ar rietumu latviešiem, redzēt, ka arī viņiem ir tās pašas problēmas, kā viņi cenšas saglabāt savu latvietību. Tāpat, lai satiktos ar Latvijas latviešiem, iepazītu savu dzimto zemi. Es gribētu, lai to varētu izdarīt piecpadsmit, divdesmit ģimenes. Pagājušajā gadā es braucu skatīties, kā šāda nometne notika Stiklos. Arī šogad es vairāk strādāju, skatos, kā tas viss notiek, nekā pati piedalos ievirzēs, lai gan daru arī to. Pagājušajā gadā es negribēju braukt, jo man nekad nav patikušas nometnes. Tagad manas domas ir mainījušās. Nometne ir skaista un vajadzīga lieta cilvēkiem, lai viņi dzīvo kurā pasaules malā. Manā uztverē tas ir neliels ideāls sabiedrības modelis. Cilvēki viens pret otru šeit ir labestīgi noskaņoti, atklāti, zinātnieki. Te nekas nevienam netiek uzspiests, jo viņi var visas septiņas dienas nedarīt neko, ja nevēlas. Arī bērniem ir zināma brīvība, jo viņi var izvēlēties, kur iet un kur ne. Te nav obligāta mammas izvēle. Tas viss zināmā mērā disciplinē cilvēkus. Tas, ka rīts sākas ar smaidu un labrīt, ka diena beidzas ar smaidu un labas nakts vēlējumu, ir tas, kā latviešiem pietrūkst, dzīvojot jebkurā pasaules malā.

☼ **Kāpēc, jūsuprāt, mums tā pietrūkst ikdienā?**

Latvijas latvieši tagad ir ļoti norūpējušies par savu ikdienu, un viņiem pietrūkst spēka redzēt skaisto, augstāko ideālu. Atceros savu bērnību, pēckara gadus, kad laiki bija ļoti trūcīgi, tomēr

latviskums bija katrā ģimenē. Kaut vai dažos ziedīņos uz galda vai izplaucētos bērza zaros. Esam mazliet nojukuši, tā es domāju. Nometne, redzot, ka visi esam vienādi un dzīvojam vienādos dzīves apstākļos, palīdz pacelties pāri pelekajam un ikdienišķajam, palīdz saredzēt krāsas dabā, cilvēkos un viņu savstarpējās attiecībās. Tas ir skaistākais.

☼ **Kad un kāpēc jūs aizbraucāt uz Krieviju?**

Es uz Krieviju aizbraucu pirms 33 gadiem. Es apprecējos ar vīru, kura dzimtā pilsēta ir Maskava.

☼ **Vai jums kādreiz ir bijusi doma atgriezties Latvijā?**

Vienmēr esmu dzīvojusi ar domu, ka Krievijā ir mana pagaidu māja. Manas īstās mājas ir Latvijā. Mājas nav konkrēts dzīvoklis, kur dzīvo mana mamma, bet visa Latvija kopumā. Arī Mazsalaca ir manas mājas. Šāda sajūta man ir bijusi vienmēr, neskatoties uz iekārtu. Teorētiski man ir bijusi doma atgriezties, bet tas nav tik vienkārši. Mans vīrs ir dzimis Maskavā, tur visu mūžu dzīvojis, strādājis un Latvija viņam ir dziļa province. Kamēr viņš strādās, viņš nebrauks, jo negribēs būt materiāli atkarīgs. Es nekad neslēpju domu, ka pēc tik daudziem gadiem, kuri pavadīti Maskavā, varbūt Latvija šķiet nedaudz provinciāla. Šeit augstie politiķi strīdas kā tādi tarakāni pa burku. Latvijā aizmirsies mērķis, uz kuru ejam. Sava personīgā "Es" noskaidrošana izvirzījies priekšplānā. Mūsu politiķi ir aizmirsuši, ka jākalpo savai tautai. No malas to var ļoti labi redzēt. Man tas nav pieņemams, jo, strādājot Latvijas vēstniecībā Krievijā, es kalpoju savai tautai. Es cenšos palīdzēt katram cilvēkam, bet sapratni man ir grūti rast. Vārdos visi atbalsta, bet darbi izpaliek. Pret Krievijas latviešiem ir rezervēta attieksme, un es to gribu lauzt. Tas ir

smieklīgi, ka, lai mani sadzirdētu Latvijā, man ir jāaizbrauc vispirms uz Ameriku. Krievijas un rietumu latviešiem dzīve ir grūta, jo viņiem nav savas dzimtenes un Krievijas latviešiem ir trūcīgs materiālais nodrošinājums. Viņiem ir minimālas cerības atgriezties dzimtenē, jo valsts viņiem tagad nevar palīdzēt, lai varbūt arī gribētu. Te viņi būs izrauti no tās vides, kurā viņi jau ir iedzīvojušies, jutīsies vientuļi un nesaprasti.

☼ **Kā jums ir izdevies saglabāt dzidru latviešu valodu un latviskās tradīcijas savā ģimenē?**

Mums ar vīru ģimenē nekad nav bijušas problēmas nacionālajos jautājumos. Mēs bijām tam gatavi jau tad, kad precējāmies. Man nevienu mirkli nav bijusi doma, ka mani bērni varētu nerunāt latviski. Latviešu valoda gan bērniem, gan mazbērniem bija pirmā valoda, kuru viņi iemācījās, lai nebūtu akcenta. Es nesaprotu māmiņas, kuras bērniem nemāca latviešu valodu, bet gaida, kad to iemācīs svētdienas skolā, kur latviešu bērni satiekas reizi nedēļā. Latviskās tradīcijas ir jākopj. Par to ir jāpiedomā katru dienu, vai bērniem tas patīk vai ne. Nē, viņi nekad nav teikuši, ka nepatīk vai negrib darīt to, ko es viņiem mācu. Tautasdziesmas mēs nedziedam katru dienu, bet mēs tās zinām. Lai arī Jana ar savu ģimeni dzīvo Pēterburgā un mēs ar jaunāko meitu Maskavā, mana mamma Rīgā, tomēr mēs visi satiekamies un kopā svinam Ziemassvētkus, Lieldienas, arī 18. novembris mums ir svētki sirdīs. Latviskuma saglabāšana ārpus Latvijas ir atkarīga no tā, kādi katram cilvēkam ir ideāli un attieksme pret savu tautu. Man vienmēr ir bijusi dziļa mīlestība uz manu tautu un manu valsti. Arī tad, kad Latvija bija padomju republika. Man Latvija bija Latvija. Mana Dzimtene.

NĪKŠANA

TAS IR SUPER!

Normunds un Ilze

Katru vakaru nīkšanā var piedalīties visi, kuri vēlas labi pavadīt vakaru: dažādās jaukās atrakcijās, dejās, dziesmās, lustēs.

Pieņemsim, ka nīkšana ir 3x3 tautas īstenākā tradīcija, kas saglabājusies no seniem laikiem līdz pat šai dienai, jo piedalās gan ārzemju latvieši, gan

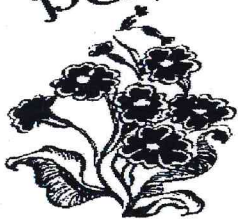
vietējie. Rezultātā notiek labāko tradīciju saglabāšana. NĪKST visu gadagājumu nometnes dalībnieki, kuri vēlas saglabāt sensenās tradīcijas. Nīkst visi, kuriem nenāk miegs, kuri vēlas kārtīgi izdancoties un kuri jūtas jauni.

Ļaudis labprāt nīktu līdz pat vēlam rītam, bet diemžēl laiks ir ierobežots un

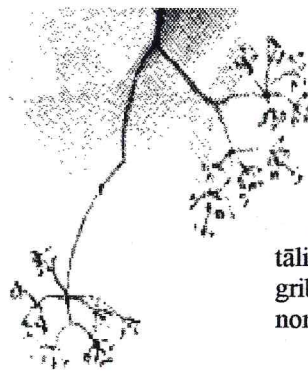
nākas vien ar nepacietību gaidīt nākošo nīkšanas reizi, pastarpām paberzoties kādā ievirzē un kādu stundiņu uz katru aci nošņācot.

Cerams, ka šo jauko tradīciju 3x3 jaunieši nodos bērniem un bērnu bērniem. Lai dzīvo NĪKŠANA!

DIENAS PUKUZIRNIS

Viens pipars, krāšņā puķuzirņu pušķī ieslēpts, -- ILGAI REIZNIECEI par visu nīcēju NĪCINĀŠANU (ne iznīcināšanu, bet spēkā uzturēšanu) ar vijoles skaņām gandrīz līdz pirmajiem gaiļiem.

DIENAS DILLE

Pieticīga un nekaitīga dillīte tam tālienes latvietim, kurš gribēja (lasi: gribēja) ziedot "Atbalsij", tas ir, nometnei, 100 \$.

Piektdien, 17. jūlija.

8 ⁰⁰	Rīta lūgšana (<i>aktu zālē</i>).
8 ³⁰ - 9 ⁰⁰	Brokastis.
9 ⁰⁰ - 10 ¹⁵	Kopreferāts "Pašapziņa un garīgā spēka nozīme mūsdienās". Vaira Viķe-Freiberga, Imants Freibergs (<i>Kanāda</i>), Līga Ruperte, Māra Tupese (<i>ASV</i>), Māra Sikсна (<i>Austrālija</i>).
10 ³⁰ - 12 ⁴⁵	Jauniešiem paralēli 3 pieteiktās ievirzes (<i>pēc plāna</i>).
13 ⁰⁰ - 13 ³⁰	Rīta ievirzes (<i>pēc plāna</i>).
13 ³⁰ - 14 ⁰⁰	Pusdienas. Dievkalpojums baznīcā. Pilsētas karoga iesvētīšana. Koncerts.
14 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	Starpievirzes: "Saskaņa latviešu ornamentā un dzīvesveidā". Dace Ratniece.
15 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	Pēcpusdienas ievirzes (<i>pēc plāna</i>).
15 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	Dubultievirzes (<i>pēc plāna</i>).
17 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	Pirmsvakariņu ievirzes (<i>pēc plāna</i>).
19 ⁰⁰ - 19 ³⁰	Vakariņas.
19 ³⁰	Koncerts pilsētas centra laukumā.
21 ³⁰	Teātra ievirzes izrāde (<i>mazās skolas zālē</i>).
21 ³⁰	Mazsalacas jauno autoru koncerts - balle (<i>lielās skolas aktu zālē</i>).
22 ⁰⁰ - ...	Nikšana (<i>sporta zālē</i>).

11⁰⁰ - 20⁰⁰ Fotoakcija "Viena diena Mazsalacā".
Fotostudija "Tālava - 88" (pie Valtera Hirtes muzeja).

ZIŅAS

PILSĒTAS JUBILEJĀ

Rīt Mazsalacā notiks vairāki pilsētas septiņdesmitgadei veltīti pasākumi: pl. 13.00 svētbriņi Sv. Annas baznīcā kalpos Anita Vārsberga un Jānis Vasks, koncertā piedalīsies Jānis Sproģis, Arvīds Klišāns un Tālvāldis Deksnis. Vakarā pl. 19.00 pilsētas centrā koncertēs mūzikas skolas audzēkņi, kultūras nama pašdarbnieki un vidusskolas deju kopa "Kipari".

Visu dienu varēsīm vērot grupas "Tālava'88" fotoizstādi "Viena diena Mazsalacā" brīvā dabā, pl. 12.00 tikšanās ar autoriem.

MŪSMĀJĀS

Gunta

- Vai tu jau redzēji?
- Ko?
- Protams - izstādi!
- Kādu?
- TLMS "Mazsalacas" dalībnieču darbiņus.
- Kur?
- Mazsalacas centrā - Rīgas ielā 4/6 V.Feldmaņa nama izstāžu zālē "Mūsmājas".
- Kad?
- Katru dienu 12.00 - 15.00, citā laikā jāsarunā ar Mirdzu (tel. 51065) vai Nelliju (tel. 51203).
- Vai aiziesim?
- Protams.

DILLE PAŠAM

Māris

Vakarvakarā aizvedu bērnus rādīt, kā sikspārņi ķer mušas. Sikspārņi neparādījās. Mušas bija jāķer pašam. Filozofija: neizliecies gudrāks, nekā esi.

IZ DZĪVES

Anna (10)

Negulēto nakšu rezultātā arvien biežāk gadās dažādas interesantas lietas. Brokastīs kāda kundze vēlējās dzert tēju. Krūzītē ielika tējas maisiņu un uzlēja ūdeni. Bet, ak vai, ūdens vietā bija kafija. Kafijtēja garšoja tīri labi! atzina kundze. Tā var gadīties ar mums visiem, ja mēs naktī negulēsim.

Daiga

Dzimtu ciltskoku pētniece Māra Zirnite, iepazīstoties ar kādu kundzi, stādījās priekšā kā pārstāve no pākšaugu dzimtas.

Ap diviem no rīta Austris Grasis bija noklausījis ļaužu valodīgas, ka Mazsalacā notiekot balle. Lai pārbaudītu vilinošo ziņu, viņš steidzīgi devās Mazsalacas virzienā. Otrā rītā pie brokastu galda viņš izskatījās ļoti mozs. Droši vien ballē viņš bija jestrākais dancotājs!

Redaktore
Numuru veidoja
ALEKSEJA KOZIŅECA,

ANTRA LĀCE.
GUNTARS BĒRZIŅŠ.
GUNĀRA RUNDĒLA foto.